

راهکارهای اجرایی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه معظم رهبری

سیده رقیه موسوی نیایی^۱

چکیده

اقتصاد مقاومتی از مفاهیم بنیادین و کلیدی در اندیشه اقتصادی نظام جمهوری اسلامی ایران است که بر پایه آموزه‌های دینی اعم از قرآن کریم و روایات معصومین علیهم السلام و اندیشه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی شکل گرفته است. و به مجموعه‌ای از راهبردهای اقتصادی گفته می‌شود که با هدف تقویت اقتصاد در برابر تهدیدها و تحریم‌های دول غربی، به ویژه در شرایط تحریم اقتصادی، اتخاذ می‌شود تا شرایط بحرانی اقتصادی، کمتر برای جامعه آسیب رسان باشد. چون اقتصاد مقاومتی موضوع جدید و بکری است، باید ابعاد مختلف این نظریه و راه کارها و مبانی آن فرموله و حتی شبیه‌سازی گردد و در حین اجرا بررسی و تحقیق در مورد ابعاد و اثر گذاری آن انجام پذیرد. اجرای صحیح این سیاست‌ها می‌تواند به افزایش امنیت و ثبات اقتصادی منجر شود. هدف پژوهش حاضر بررسی راهکارهای اجرایی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری و روش پژوهش، با استفاده از روش تحلیل مطالعاتی و بررسی متون موجود در حوزه اقتصاد و بیانات مقام معظم رهبری در حیطه سیاست های اقتصاد مقاومتی بررسی شده و نتایجی از قبیل: حمایت از تولید ملی، افزایش خوداتکایی و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، ترجیح مصرف کالای داخلی بر کالای خارجی، مدیریت مصرف، قناعت و... به دست آمد.

واژگان کلیدی: اجرا، اقتصاد مقاومتی، راهکار

^۱. طلبه سطح دو، مدرسه علمیه حضرت زینب (سلام الله علیها)، ایزده

Maryiamosavi97@gmail.com

مقدمه

اقتصاد مقاومتی به مجموعه سیاستها و راهبردهایی اطلاق میشود که با هدف افزایش توان مقابله اقتصاد کشور در برابر تکانه های داخلی و خارجی و تحریمهای اقتصادی، اتخاذ و اجرا میشود. یکی از مهمترین اهداف اقتصاد مقاومتی، ارتقای امنیت و ثبات اقتصادی خانوارها در برابر تکانه های اقتصادی است.

اقتصاد مقاومتی یعنی تشخیص حوزه های فشار یا در شرایط تحریم و متعاقبا تلاش برای کنترل و بی اثر کردن و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت، که قطعا باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی ها و تاکید روی مزیت های تولید داخل و تلاش برای خوداتکایی است.^۱

اقتصاد مقاومتی یکی از ضرورتهای اصلی نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران به شمار میرود. این مفهوم نخستین بار توسط مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۳ مطرح شد و سپس در قانون اساسی و برنامه های توسعه کشور که در سالهای اخیر مورد توجه جدی سیاستگذاران و برنامه ریزان اقتصادی کشورمان قرار گرفته است، نهادینه شد.

مسئله اقتصاد مقاومتی تدبیری هوشمندانه است که از سوی مقام معظم رهبری مطرح گردید و مفهومی است که برای مقاوم سازی، بحران زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود در اقتصاد مطرح شد. اقتصاد مقاومتی به دنبال آن است که با کاهش وابستگی ها و تأکید برمزیت های تولید داخلی و تلاش برای خودکفایی زمینه توسعه و پیشرفت را مهیا سازد. در پژوهش حاضر مروری بر تعاریف و مفاهیم اقتصاد مقاومتی خواهیم داشت. همچنین در این مقاله با بررسی مفهوم نظام اقتصادی به تعریفی از بخش های تشکیل دهنده آن یعنی مکتب اقتصادی، نهادهای اقتصادی و علم اقتصاد خواهیم پرداخت، و به دنبال الگویی کامل برای اقتصاد مقاومتی خواهیم بود. پژوهش ها نشان می دهد که اقتصاد اسلامی الگویی کامل برای اقتصاد مقاومتی است؛ زیرا اقتصاد در یک نظام اسلامی ظرفیت ها و قابلیت های علم اقتصاد و مکتب اقتصادی را توأمان دارد و از نهادهای اقتصادی و اجتماعی مناسب هم بهره مند می شود.^۲

^۱ سایت خبرگزاری صدا و سیما، کد خبر: ۱۱۸۴۰۷۳، تاریخ انتشار: ۰۲ تیر ۱۳۹۵ - ۱۴:۳۲، تاریخ

دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه.ش.

^۲ پرتال علوم انسانی

تیرماه سال ۱۳۹۳ هجری شمسی رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار مسئولان نظام از دولت خواستند به جای اظهار نظر و سخنرانی، عملاً و به طور جدی وارد عرصه اقتصاد مقاومتی شوند. ایشان در آن جلسه فرمودند: «به مسئولین دولت عرض میکنم: اقتصاد مقاومتی را جدی بگیرید- باید عمل کرد: وَ لَا مِمَّنْ عَلَىٰ غَيْرِ عَمَلٍ يَتَّكِلُ؛ این جور نباشد که به زبان بگوییم، در عمل کند حرکت بکنیم. در اقتصاد مقاومتی تکیه بر تولید داخلی است، بر استحکام بنیه‌ی درونی اقتصاد است. رونق اقتصادی هم این است؛ رونق اقتصادی با تولید حاصل میشود، با فعال کردن ظرفیتهای درونی کشور حاصل میشود، نه با چیز دیگر.»^۱

اقتصاد مقاومتی در پی مقاوم سازی اقتصاد در برابر تهدیدات خارجی است تا کشور بتواند با وجود تحریمهای ظالمانه، مسیر توسعه و پیشرفت را با ثبات و اطمینان بیشتری طی نماید. در این راستا، تحقق امنیت و عدالت اقتصادی برای آحاد جامعه از اهم اهداف اقتصاد مقاومتی به شمار میرود.

همچنین در آیه ۱۶۷ سوره آل عمران به پرهیز از اسراف و تبذیر سرمایه های ملی توصیه شده است که از مبانی اقتصاد مقاومتی محسوب میشود .

«وَلْيَعْلَمِ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ.

همچنین کسانی را که دو رویی نمودند [نیز] معلوم بدارد و به ایشان گفته شد بیایید در راه خدا بجنگید یا دفاع کنید گفتند اگر جنگیدن می دانستیم مسلماً از شما پیروی میکردیم آن روز آنان به کفر نزدیکتر بودند تا به ایمان به زبان خویش چیزی می گفتند که در دلهایشان نبود و خدا به آنچه می نهفتند داناتر است»^۲.

یکی از مهمترین اهداف اقتصاد مقاومتی، تأمین امنیت و آرامش اقتصادی آحاد جامعه از طریق ایجاد اشتغال پایدار، مهار تورم و رونق تولید ملی است. امام خمینی (ره) میفرماید: "امنیت اقتصادی موجب آرامش خاطر و امید به آینده میشود".^۳ لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی راهکارهای اجرایی اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری انجام شده است..

مفهوم شناسی

معنی اجرا. [ا] (از ع، ا) اجراء، اجرای . جری . راتبه . وظیفه . مرسوم . ادرار. و امروز جیره گویند.

^۱ دیدار با مسئولین نظام

^۲ آل عمران: ۱۶۷

^۳ سایت مشرق، کد خبر ۳۹۰۴۶۹، تاریخ انتشار: ۲۹ بهمن ۱۳۹۳ - ۲۳:۳۰، راهکار موثر در اقتصاد مقاومتی که دستگاه‌ها به آن توجهی نکرد. تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ هـ. ش.

- اجرا کردن ؛ چون حساب خرج را مجرا دهند و صحیح کنند گویند اجرا کردند.

- اجرا نهادن ؛ جرایت.^۱

"اقتصاد مقاومتی" به مجموعه‌ای از سیاست‌ها و راهبردهای اقتصادی که با هدف مقاوم‌سازی اقتصاد در برابر تهدیدات و تحریم‌های خارجی و تکانه‌های داخلی، اتخاذ و اجرا می‌شود.^۲ "امنیت اقتصادی" یعنی برخورداری از درآمد و معیشت پایدار برای تأمین نیازهای اساسی و ضروری زندگی^۳ اما گفته می‌شود. در اقتصاد مقاومتی، افراد سختی‌هایی را تحمل می‌کنند ولی می‌دانند که اولاً این تحمل و این مشکل بهای یک چیز با ارزش است که به خاطر آن باید آن را به جان بخرند. دیگر اینکه همچنانکه از نامش پیداست این مشکلات را با امید به آینده ای روشن تحمل می‌کنند.^۴ اقتصاد علم تخصیص بهینه منابع محدود برای برآورده کردن هر چه بیشتر نیازهای بشر است و علم کشف رابطه بین پدیده‌های اقتصادی است نیازهای بشر یا علاقه به توسعه و رفاه باعث پیدایش و رشد علوم به خصوص علم اقتصاد شده است تدبیر منزل یا تدبیر معاش تعریف درستی بوده ابتدا برای علم اقتصاد گفته اند. امروز آن را تخصیص بهینه منابع می‌گویند که همان مفهوم است.^۵

"راهکار" روش کار - راه حل برای انجام کاری

کلمه ای ترکیبی است از راه + کار و این واژه به مفهوم راه حل، پاسخ، جواب، شیوه نامه و روش حل مسایل است.^۶

تعریف اقتصاد مقاومتی

هنگامی که بحث اقتصاد مقاومتی مطرح میشود تصور ما از اقتصاد نوعی اقتصاد اسلامی است که ریشه در جهان بینی توحیدی دارد و مقوله های مادی، معیشت و معنویت را در یک تفسیر و یک الگوی خاص دنبال می‌کند آنچه که از روایات و آیات ما استنتاج میشود این است که اقتصاد در مفهوم اندیشه اسلامی یک مفهوم و یک مقوله توازنی هم در مقوله مادی و هم در مقوله معیشت است. در تفکر اسلامی هر تلاشی برای ایجاد توازن در معیشت امری اقتصادی محسوب میشود این توازن، قلمروهای مختلفی دارد ما در دنیایی زندگی میکنیم که مبادله در

^۱ سایت لام تا کام

^۲ موسوی، سیدمهدی و همکاران، **مبانی اقتصاد مقاومتی**، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق ۱۳۹۸

^۳ شارع پور، محمود، **امنیت اقتصادی**، تهران: انتشارات سمت ۱۳۹۰

^۴ سایت: خبرگزاری دانشجو، کد خبر: ۹۶۳۶۳۶، تاریخ انتشار: ۱۲:۴۵ - ۲۴ شهریور ۱۴۰۰، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه.ش.

^۵ سایت مشرق، کد خبر ۳۹۰۴۶۹، تاریخ انتشار: ۲۹ بهمن ۱۳۹۳ - ۲۳:۳۰، **راهکار موثر در اقتصاد مقاومتی که دستگاه‌ها به آن توجهی نکرد**، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه.ش.

^۶ پارسی ویکی

آن وجود دارد و در این مبادله، هزینه منافع و درآمد وجود دارد از این رو در تفکر اسلامی اقتصاد برابر است با توازن در زندگی و معیشت اقتصاد از این حیث نوعی بی نیازی است؛ یعنی میبایست به کمک توازنها نیازها را رفع کنیم نخستین مفهوم قابل استنباط از اقتصاد مقاومتی این است که ما در جهانی زندگی کنیم که دشمن در عرصه‌های مختلف حضور دارد؛ یکی از این عرصه‌ها فعالیت اقتصادی است به عبارت دیگر در یک میدان، رقابتی تعاملی و تخاصمی قرار داریم که میبایست جهت نیل به اهداف این فضا را مدیریت کنیم از این رو وقتی میگوییم اقتصاد مقاومتی یعنی این که ما می‌خواهیم از حیثیت و هویت خودمان در مقابل دشمن یا رقیب دفاع کنیم و باید هر الزامی را که این مقاومت و دفاع نیاز دارد وارد برنامه ریزی و استراتژیهای اقتصادی خود کنیم با این تعریف اقتصاد مقاومتی به نظام اقتصادی، ملت یا گروه اجتماعی مقاومتی اشاره دارد که در راستای احقاق حقوق خود یا پیگیری اهداف سیاسی که از نظر آنها برحق، است مبارزه می‌کنند. هر چقدر اقتصاد ملت یا گروه اجتماعی، مقاوم به آنها در راستای تحقق اهداف مقاومت بیشتر یاری برساند مقاومتی تر است قاعدتاً در چنین فضایی هم دشمن بیرونی وجود دارد و هم دشمن داخلی و از طرف دیگر امکانات بیرونی و داخلی نیز فراهم است. این را اقتصاد مقاومتی می‌گوییم یعنی اقتصادی که این نوع مؤلفه‌ها را به خوبی می‌فهمد و جامعه را براساس آن مدیریت میکند اقتصاد مقاومتی با اقتصاد اسلامی بیگانه نیست بلکه میتوان گفت یک نوع مکمل اقتضایی آن است که به ضرورت زمان فعلی ما باز میگردد و در شرایط فعلی تحریم ضرورت آن دو چندان است. ضرورت تعریف از آنجا نشأت میگیرد که اغلب این موضوع با «اقتصاد ریاضتی» اشتباه گرفته میشود. این موضوع چنان که از قید اضافی مقاومت پیداست، از مقوله دفاع در کشمکشهای اقتصادی میباشد و چنانچه نویسندگان و یکپدیا اظهار میدارند روشی است برای مقابله با تحریم‌ها علیه یک منطقه یا کشور تحریم شده، در شرایطی که صادرات و واردات هیچ کدام برای آن کشور مجاز نمیشد در اقتصاد مقاومتی اولویت نخست تحلیل نقطه‌های فشار است؛ یعنی بررسی کنیم قدرت خارجی در استفاده از حربه تحریم روی چه مسائلی حساسیت دارد؟ به طور کلی آنها نقاط ضعف و نشانه وابستگی ما به بیگانگان بوده که دشمن شناسایی کرده است که ما باید روی آنها تمرکز کنیم تا از این طریق ضعفها را به قوت و تهدیدها را به فرصت تبدیل کنیم بنابراین در رأس هرم سیاست اقتصاد مقاومتی تشخیص حوزههای فشار و تلاش برای کنترل و بی اثر کردن آنها میباشد و ما برای رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی باید وابستگیهای خود را با تأکید برتولید داخلی و تلاش برای خوداتکایی، به تدریج کاهش دهیم تا در نهایت به نقطه صفر برسد. همچنین مهمترین شیوه ابزاری در اقتصاد مقاومتی و مقابله با کارتها و دلالتان اقتصادی دشمن مردمی کردن، اقتصاد مصرف و خرید تولیدات داخلی به وسیله مردم است زیرا رونق تولید و سرمایه گذاری در گرو استقبال آنها از تولیدات داخلی است. در ضمن به این نکته باید توجه

قاچاق و واردات غیر قانونی، ساماندهی فضای اطلاعاتی به منظور دسترسی یکسان آحاد جامعه به اطلاعات اقتصادی و... را می توان نام برد.

۵- مردمی سازی اقتصاد و توانمندسازی آحاد مردم

برای اینکار، در گام اول می بایست توانمندسازی آحاد مردم در دستور کار قرارگیرد تا زمینه برای حضور موثر همه افراد در فعالیت های مولد اقتصادی فراهم شود. وحدت و همکاری میان فعالین می تواند به اشکال گوناگون شبکه سازی، خوشه سازی، زنجیره تامین و... در دستور کار قرار گیرد. لیکن با محوریت نظم های جمعی میان فعالیت ها، آرمان های مردم سازی اقتصادی محقق شده و سطح پایداری و مقاومت اقتصادی در برابر تحریم ها و فشارها ارتقاء می یابد.

۶- کاهش وابستگی به درآمد نفت

شناسایی بسترهای وابستگی کشور به درآمدهای نفت و کاهش میزان وابستگی کشور به آن. برخی از سیاست هایی که در این خصوص قابل طرح هستند عبارتند از: جایگزینی درآمدهای جاری به جای نفت مانند؛ مالیات و درآمدهای ترانزیتی و... و نیز گسترش شرکای تجاری از یک شریک عمده به چندین شریک کوچکتر... را می توان نام برد.

۷- اولویت تولید بر واردات و حمایت از خرید کالای داخلی

ترجیح تولید بر واردات و خرید کالای داخلی مساله مهمی است که در بسیاری موارد با موانع فرهنگی روبروست. نفی تکاثر درعین تبلیغ کار و تولید ثروت، نفی اسراف درعین ترویج مصرف میانه و... نیز بایستی محور توجه قرار گیرند. بایستی به لحاظ فرهنگی چنان مساله مطرح شود که جهاد اقتصادی همانند جهاد نظامی مد نظر قرار گرفته و فعالیت مفید اقتصادی امر مجاهدت در راه خدا را داشته باشد.

۸- تدوین دقیق نقش دولت و مردم در تحقق اقتصاد مقاومتی

دولت در شرایط امروز اقتصاد ایران، بزرگ ترین رسالت را دارد. هر یک از سیاست هایش از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است، هزینه فرصت ها به شدت بالاست و نیاز به هوشمندی و دقت خاصی از ناحیه دولت احساس می شود. شناسایی نقاط ضعف کشور در اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به نقاط قوت، راهبرد اصلی در رسیدن به جایگاه واقعی خویش در عرصه جهانی است که برای تحقق آن باید همکاری نزدیکی میان دولت و مردم صورت گیرد.

۹- حمات جدی مسئولان از تولید ملی و تحقق اقتصاد مقاومتی

تولید ملی، اساس و حلقه‌ی اساسی پیشرفت اقتصاد است. مسئولان باید از تولید ملی حمایت کنند. چه جوری؟ یک جا که قانون لازم دارد، حمایت قانونی کنند؛ یک جا که حمایت قضائی

لازم است، انجام بگیرد؛ یک جا که حمایت اجرایی لازم است، باید تشویق کنند و کارهایی بکنند؛ باید این کارها انجام بگیرد. تولید ملی باید رونق پیدا کند.

۱۰- حمات صاحبان سرمایه و نیروی کار

صاحبان سرمایه و نیروی کار بایستی به تولید ملی اهمیت بدهند؛ به این معنا که بهره‌وری را افزایش بدهند. بهره‌وری، یعنی از امکاناتی که وجود دارد حداکثر استفاده‌ی بهینه بشود؛ کارگر که کار می‌کند، کار را با دقت انجام بدهد. آن کسی که سرمایه‌گذاری می‌کند، سعی کند حداکثر استفاده از آن سرمایه انجام بگیرد؛ یعنی هزینه‌های تولید را کاهش بدهند؛ بعضی از بی‌تدبیری‌ها، بی‌سیاستی‌ها موجب می‌شود هزینه‌ی تولید برود بالا، بهره‌وری سرمایه و کار کم بشود. صاحبان سرمایه در کشور، فعالیت تولیدی را ترجیح بدهند بر فعالیت‌های دیگر. کسانی که دارای سرمایه هستند آن را بیشتر در خدمت تولید کشور بگذارند.

۱۱- تثبیت قیمت ارز در بازار

یکی از ملزومات تحقق اقتصاد مقاومتی، تثبیت قیمت ارز در بازار است. نوسانات موجود در بازار ارز، زمینه نابسامانی در امر تولید، عرضه و مصرف کالا را فراهم می‌سازد و در یک جمله بازار را دچار اختلال می‌کند. از این رو دولت، به عنوان اصلی‌ترین مقام تصمیم‌گیری در سیاست‌های مالی و ارزی کشور، می‌تواند بخش قابل توجهی از نوسانات موجود در بازار ارز را با تدابیر پیشگیرانه و اتخاذ سیاست‌های مناسب به حداقل رسانده تا در آینده، اقتصاد کشور دچار شوک‌های شدید ناشی از اتخاذ تدابیر سطحی و زود گذر نشود. توزیع مناسب و به اندازه ارز به بازار، توجه به صنایع و مایحتاج عمومی مردم، در اولویت قرار گرفتن اخذ ارز مورد نیاز، تعیین نرخ مرجع مناسب با توجه به شرایط بازار و... می‌تواند بخشی از تدابیر دور اندیشانه دولت در کنترل قیمت و بازار ارز محسوب شود.

۱۲- اشتغال زائی و ایجاد فرصت‌های شغلی

اشتغال در کشور امنیت عمومی را به دنبال خواهد داشت که می‌تواند مشکلات فرهنگی را نیز مرتفع کند. بنابراین ایجاد فرصت‌های شغلی از سوی دولت امری ضروری تلقی می‌گردد. در شرایط کنونی افزایش فرصت‌های شغلی، یکی از الزامات و اقدامات مهم مقامات مسئول در دولت محسوب می‌شود، چرا که در راستای دستیابی به اقتصاد مقاومتی، نیازمند نیروی کار بیشتر در کشور هستیم. از جمله راهکارهای لازم برای رفع موانع اشتغال زائی عبارتند از؛ تغییر نگرش دولت به بخش خصوصی، ایجاد امنیت اقتصادی، مبارزه با مفاسد اداری، کنترل مهاجرت از روستاها به شهرها و از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ و کنترل اقتصاد زیر زمینی....

۱۳- تقویت نقش مردم و بالابردن مشارکت مردمی

تحقق اقتصاد مقاومتی صرفاً با مشارکت مردمی امکان پذیر است و لاغیر. برای بالابردن مشارکت مردمی باید از هر نوع فعالیت اقتصادی مردمی استقبال کرد. فضایی باید بر کشور و جامعه حاکم گردد که همه مردم خودشان را مولد در اقتصاد و شریک در پیشرفت و مقاومت کشور، حس کنند و برآن ببالند. در نظریه های اقتصادی نقش مردم به عنوان مصرف کنندگان کالاها بسیار حائز اهمیت است. از مهم ترین نقش های مردم در تحقق اقتصادی می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ۱- مدیریت مصرف
- ۲- قناعت (ساده زیستی و دوری از تجملات)
- ۳- تولید ثروت حلال
- ۴- ترجیح مصرف کالای داخلی بر کالای خارجی

ب- راه کارهای رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی

۱. سیاست گذاری برای اصلاح الگوی مصرف.
۲. رونق تولید داخلی و کاستن از واردات.
۳. جلوگیری از افول، کم رونقی و توقف واحدهای تولیدی داخلی
۴. قطع وابستگی به خارج و ارتقای تکنولوژی در سطح کلان
۵. جلوگیری از تحمیل فشار به مردم برای تحقق اقتصاد مقاومتی
۶. افزایش بهره وری در تولید، کاهش قیمت تمام شده تولیدات،
۷. کیفیت بهتر و خدمات بیشتر در رقابت با تولیدات خارجی
۸. کاهش واردات، حمایت از تولید ملی به ویژه تولیدات استراتژیک
۹. کاهش آمار بیکاری و خشکاندن ریشه های فقر و آسیب های اجتماعی ناشی از بیکاری در جامعه

۱۰. فعال سازی سیستم های حمایتی پولی، مالی و بیمه ای بخش تولید
۱۱. تحرک در اقتصاد داخلی و حمایت از صادرات کالاهای غیرنفتی
۱۲. افزایش واردات دانش فنی، خطوط تولید و ماشین آلات
۱۳. کاهش واردات کالاهای مصرفی
۱۴. تولید علم و تولید دانش فنی و حمایت از شرکت های دانش بنیان
۱۵. توجه به معضل تورم و برقراری یک نظام قابل پیش بینی و قابل مدیریت در قبال شاخص تورم

۱۶. تبدیل تهدیدها به فرصت ها در روند تامین برخی از کالاها،
۱۷. شکل دهی به عزم ملی در حوزه فناوری، صنعت و تجارت برای ایجاد خود کفایی
۱۸. برقراری ارتباطات خاص اقتصادی با برخی از کشورهای دوست،

۱۹. گسترش ارتباطات اقتصادی با کشورها و بلوک‌های منطقه ای
۲۰. گسترش شرکای تجاری از یک شریک عمده به چند شریک کوچکتر
۲۱. شکل گیری روحیه جهاد اقتصادی، برای تقویت اقتصادی ملی، دیپلماسی اقتصاد مقاومتی
۲۲. خودداری از اسراف و ضایع کردن کالاها
۲۳. ذخیره سازی کالاهای اساسی توسط دولت و توسط مردم بصورت هدایت شده و هوشمند.^۱

نتیجه گیری

مقوله اقتصاد مقاومتی این مسأله را به ذهن متبادر می کند که اقتصاد باید در مقابل تهدید اقتصادی خارجی مقاومت کند. با وجود تحریم های اقتصادی، ما در حال حاضر به نوعی درگیر جنگ اقتصادی هستیم و با وجود اقتصاد مقاومتی است که می توان در مقابل تهدیدها مقاومت کرد و از مسائلی همچون از هم پاشیدگی اقتصاد جلوگیری کرد. تلاش برای از هم پاشیدگی اقتصاد، از اهداف دشمن است. اقتصاد مقاومتی باید اقتصادی باشد که در پایان یک جنگ اقتصادی همچنان پابرجا باشد و متلاشی نشود.

اقتصاد مقاومتی در پی مقاوم سازی، بحران زدایی و ترمیم ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی مطرح می شود، که قطعا باور و مشارکت همگانی و اعمال مدیریت های عقلایی و مدبرانه، پیش شرط و الزام چنین موضوعی است. اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی ها و تاکید روی مزیت های تولید داخل و تلاش برای خود اتکایی است. بر همین اساس توجه به راهبردها و راهکارها زمینه ساز موفقیت اهداف اقتصاد مقاومتی در سطح کشور خواهد شد. ما به دنبال اهداف اقتصاد مقاومتی هستیم. یک اقتصاد غیر شکننده و در عین حال پاسخگو در زمینه های مختلف. در چنین شرایطی لازم است تا زمینه- های مختلف دارای نوعی استقلال اقتصادی باشیم و در بخش- های واقعی و مالی و... به خودکفایی برسیم و این مسأله با بهره گیری از اقتصاد مقاومتی محقق می شود.

^۱ سایت خبرگزاری صدا و سیما، کد خبر: ۱۱۸۴۰۷۳، تاریخ انتشار: ۰۲ تیر ۱۳۹۵ - ۱۴:۳۲، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه.ش.

منابع

۱. قرآن کریم
۲. نهج البلاغه
۳. اسحاق حسینی، مولفه های مدیریت جهادی، صمیمانه با مدیران، ص ۶۷، قم: مرکز نشر هاجر ۱۳۹۳ ه ش.
۴. احمد خانی مسعود *الکوسازی رفتار مدیران*، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام ۱۳۷۹ ه ش.
۵. خمینی روح الله، صحیفه نور، جلد ۵، صفحه ۱۱۴، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۰ ه ش.
۶. سلطانی، علی محمد، *مدیریت آرمانی با رویکرد فرهنگ و مدیریت جهادی*. تهران: انتشارات نظری. بی تا
۷. شارع پور، محمود، *امنیت اقتصادی*. تهران: انتشارات سمت ۱۳۹۰
۸. موسوی، سیدمهدی و همکاران، *مبانی اقتصاد مقاومتی*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق ۱۳۹۸ ه ش.
۹. بیانات رهبری در حرم رضوی، ۸۳/۱/۲.
۱۰. بیانات رهبری در اجتماع بزرگ مردم قزوین ۱۳۸۲/۹/۲۵ ه ش.
۱۱. بیانات رهبری در دیدار اقشار مختلف مردم قم، ۱۳۸۲/۱۰/۱۸
۱۲. سایت: خبرگزاری دانشجو، کد خبر: ۹۶۳۶۳۶، تاریخ انتشار: ۱۲:۴۵ - ۲۴ شهریور ۱۴۰۰، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۳. سایت مشرق، کد خبر ۳۹۰۴۶۹، تاریخ انتشار: ۲۹ بهمن ۱۳۹۳ - ۲۳:۳۰، *راهکار موثر در اقتصاد مقاومتی که دستگاه‌ها به آن توجهی نکرد*. تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۴. سایت مشرق، کد خبر ۳۹۰۴۶۹، تاریخ انتشار: ۲۹ بهمن ۱۳۹۳ - ۲۳:۳۰، *راهکار موثر در اقتصاد مقاومتی که دستگاه‌ها به آن توجهی نکرد*. تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۵. رحیمی کلور حسین، حمزه ای نسرین، صص ۳۱-۵۳، " *بازخوانی مفهوم اقتصاد مقاومتی و معرفی الگویی کامل برای آن* "، فصلنامه علمی ترویجی اقتصاد و بانکداری اسلامی شماره بیست و پنجم زمستان ۱۳۹۷ ه ش.
۱۶. سایت: خبرگزاری دانشجو، کد خبر: ۹۶۳۶۳۶، تاریخ انتشار: ۱۲:۴۵ - ۲۴ شهریور ۱۴۰۰، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۷. سایت خبرگزاری صدا و سیما، کد خبر: ۱۱۸۴۰۷۳، تاریخ انتشار: ۰۲ تیر ۱۳۹۵ - ۱۴:۳۲، تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۸. سایت مشرق، کد خبر ۳۹۰۴۶۹، تاریخ انتشار: ۲۹ بهمن ۱۳۹۳ - ۲۳:۳۰، *راهکار موثر در اقتصاد مقاومتی که دستگاه‌ها به آن توجهی نکرد*. تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲ ه ش.
۱۹. پرتال علوم انسانی
۲۰. سایت لام تا کام
۲۱. پارسی ویکی